

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ PENTRU CICLUL SUPERIOR AL LICEULUI

RELIGIE

(Alianța Evanghelică: cultul baptist, cultul pentecostal, cultul creștin după Evanghelie)

CLASA A XII-A¹

Aprobat prin ordinul ministrului

Nr. 5959 / 22.12.2006

București, 2006

¹ Se aplică și la clasa a XIII-a, ruta progresivă de calificare profesională.

NOTA DE PREZENTARE

Studiul disciplinei **Religie – Alianța Evanghelică** (*cultul baptist, cultul pentecostal, cultul creștin după Evanghelie*) în ciclul superior al liceului se focalizează pe realizarea unei viziuni de ansamblu asupra domeniului religios, care să ofere elevilor posibilitatea de a-și forma propriul sistem de valori prin raportarea la valorile specifice moralei creștine, de a integra cunoștințele religioase în structurarea de atitudini morale și de a aplica învățătura de credință în viața proprie și a comunității. Astfel, această disciplină școlară îi pregătește pe elevi pentru înțelegerea valorilor specifice diferitelor religii, pentru integrarea în comunități variate din punct de vedere al convingerilor, pentru acceptarea diversității și susținerea coeziunii la nivelul comunității și pentru înțelegerea contribuției religiei la cultura și civilizația universală.

În conformitate cu planul-cadru de învățământ pentru ciclul superior al liceului, disciplina *Religie* face parte din aria curriculară "Om și societate" și i se alocă 1 oră/săptămână în trunchiul comun pentru toate filierele și profilurile învățământului liceal.

Programa are următoarele componente structurale: competențe generale, valori și atitudini, competențe specifice și conținuturi asociate acestora, sugestii metodologice.

Cele cinci competențe generale și competențele specifice vizează următoarele domenii: comunicare; relații interpersonale și inter-religii; domeniul atitudinal-comportamental; aspecte practic-aplicative; relațiile interdisciplinare.

Conținuturile propuse sunt asociate competențelor specifice, fapt care permite profesorului să realizeze conexiuni între ceea ce învață elevul și scopul pentru care învață. O anumită competență specifică poate fi atinsă prin diferite unități de conținut, neexistând o corespondență biunivocă între acestea. Conținuturile se subsumează unor domenii de conținut care vizează atât probleme teoretice de religie, cât și de teologie aplicată și sunt corelate cu achizițiile dobândite de elevi în perioada anterioară (clasele a IX-a, a X-a și a XI-a).

Sugestiile metodologice oferă cadrelor didactice recomandări privind modalități didactice concrete de utilizare a curriculumului în proiectarea și realizarea activităților de predare-învățare-evaluare.

Programa se adresează atât profesorilor de *Religie*, precum și autorilor de manuale școlare, fiind concepută astfel încât să încurajeze creativitatea didactică și adecvarea demersurilor didactice la particularitățile elevilor prin stabilirea ordinii studierii anumitor unități de conținut, prin adaptarea acestora la specificul clasei de elevi, prin valorificarea experienței de viață a elevilor și a specificului comunității din care aceștia fac parte.

COMPETENȚE GENERALE

1. Definirea specificului propriei credințe, în raport cu alte credințe și convingeri
2. Utilizarea adecvată a conceptelor specifice religiei, în diferite contexte de comunicare
3. Integrarea valorilor și a cunoștințelor religioase în structura propriilor atitudini și comportamente
4. Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității
5. Corelarea cunoștințelor religioase cu cele dobândite la alte discipline de învățământ

VALORI ȘI ATITUDINI

- Conștientizarea rolului învățăturilor Bisericii în viața personală și a comunității
- Dezvoltarea respectului față de cele sfinte
- Asumarea propriei identități religioase
- Responsabilitate în exercitarea drepturilor și a obligațiilor care decurg din apartenența la diferite identități (confesiune, națiune, comunitate, profesie, cultură etc.)
- Respect și înțelegere față de semenii de alte credințe și convingeri
- Grija față de aproapele
- Interesul pentru aprofundarea cunoștințelor religioase în vederea permanentei deveniri spirituale

CLASA A XII-A

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

1. Definirea specificului propriei credințe, în raport cu alte credințe și convingeri

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Caracterizarea lui Isus ca model permanent pentru creștini	<ul style="list-style-type: none">- Isus, model actual de slujire- Domnul Isus este un model fără egal- Dovezi ale Dumnezeirii lui Isus- Impactul divinității Domnului Isus asupra învățăturilor Sale de ordin moral și etic
1.2. Argumentarea rolului Bibliei ca fundament al vieții creștine	<ul style="list-style-type: none">- Motivele pentru care Biblia este o sursă sigură de adevăr- Biblia oferă soluții pentru o viață sănătoasă- Planul personal de citire a Bibliei- Planul personal de studiere a Bibliei
1.3. Stabilirea de corelații între elementele specifice mișcării evanghelice și caracteristicile altor culte și secte religioase	<ul style="list-style-type: none">- Cultele religioase din România- Secte religioase

2. Utilizarea adecvată a conceptelor specifice religiei, în diferite contexte de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi
2.1. Compararea unor opinii și argumente diferite referitoare la o temă de religie	<ul style="list-style-type: none">- Elemente de dogmatică- Elemente de morală creștină- Creștinismul și problemele lumii contemporane
2.2. Prezentarea modalităților de studiu sistematic al Bibliei și a importanței acestora pentru viața creștinului	<ul style="list-style-type: none">- Planul personal de citire a Bibliei- Metode simple de interpretare a Bibliei- Planul personal de studiere a Bibliei

3. Integrarea valorilor și a cunoștințelor religioase în structura propriilor atitudini și comportamente

Competențe specifice	Conținuturi
3.1. Argumentarea semnificației relației personale a credinciosului cu Dumnezeu	<ul style="list-style-type: none">- Diferența între cunoașterea lui Dumnezeu și trăirea în părtășie cu El- Motivele pentru care oamenii nu pot ajunge la Dumnezeu prin eforturi proprii- Relația personală cu Dumnezeu și rolul acesteia
3.2. Susținerea importanței modelului în viața tinerilor	<ul style="list-style-type: none">- Isus, model actual de slujire- Domnul Isus este un model fără egal- Diferența între cunoașterea lui Dumnezeu și trăirea în părtășie cu El- Relația personală cu Dumnezeu și rolul acesteia
3.3. Analizarea atitudinii creștine față de diferite situații de viață	<ul style="list-style-type: none">- Poziția creștină cu privire la rău și suferință- Soluția lui Dumnezeu pentru problema păcatului, în antiteză cu soluțiile altor religii- Înțelegerea importanței iertării- Importanța unei alegeri bune

4. Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității

Competențe specifice	Conținuturi
4.1. Analizarea modalităților de aplicare a învățăturilor Bibliei în viața cotidiană	<ul style="list-style-type: none">- Biblia oferă soluții pentru o viață sănătoasă- Creștinul- „sare” și „lumină”- Cunoașterea lui Dumnezeu și trăirea în părtășie cu El- Superioritatea lui Isus ca model- Dumnezeirea Domnului Isus- Impactul divinității Domnului Isus asupra învățăturilor Sale de ordin moral și etic- Planul personal de citire al Bibliei- Metode simple de interpretare a Bibliei- Planul personal de studiere a Bibliei
4.2. Identificarea de soluții la diferite probleme din viața personală și a comunității, pornind de la valorile moralei creștine	<ul style="list-style-type: none">- Creștinul și suferința și suferință- Motivele pentru care oamenii nu pot ajunge la Dumnezeu prin eforturi proprii- Soluția lui Dumnezeu pentru păcat. Soluțiile altor religii pentru păcat- Iertarea lui Dumnezeu. Importanța ei.- Importanța unei alegeri bune

5. Corelarea cunoștințelor religioase cu cele dobândite la alte discipline de învățământ

Competențe specifice	Conținuturi
5.1. Utilizarea cunoștințelor de istorie a religiilor pentru susținerea importanței dialogului între diferite culte, Biserici	<ul style="list-style-type: none">- Cultele religioase din România- Secte religioase

LISTA UNITĂȚILOR DE CONȚINUT

I. Dogmatică

- Biblia aplicată la viața cotidiană
 - Biblia - o sursă sigură de adevăr
 - Biblia oferă soluții pentru o viață sănătoasă
 - Creștinul- „sare” și „lumină”
 - Cunoașterea lui Dumnezeu și trăirea în părtășie cu El
 - Isus – un model de slujire
 - Superioritatea lui Isus ca model
 - Dumnezeirea Domnului Isus
 - Impactul divinității Domnului Isus asupra învățăturilor Sale de ordin moral și etic
- Studiului sistematic al Bibliei, importanța lui
- Planul personal de citire a Bibliei
 - Metode simple de interpretare a Bibliei
 - Planul personal de studiere a Bibliei

II. Morală creștină

- Creștinul și suferința
- Motivele pentru care oamenii nu pot ajunge la Dumnezeu prin eforturi proprii
- Soluția lui Dumnezeu pentru păcat. Soluțiile altor religii pentru păcat.

III.Spiritualitate și misiune

- Iertarea lui Dumnezeu. Importanța ei.
- Importanța unei alegeri bune
- Relația personală cu Dumnezeu și rolul acesteia

IV.Religiile în istorie

- Cultele religioase din România
- Secte religioase

SUGESTII METODOLOGICE

Conținuturile din programa școlară pentru clasa a XI-a, la disciplina **Religie – Alianța Evanghelică** (*cultul baptist, cultul pentecostal, cultul creștin după Evanghelie*) sunt organizate pe patru domenii tematice: Dogmatică, Morală creștină, Spiritualitate și misiune, Religiile în istorie. Acestea sunt corelate cu temele de la nivelul claselor anterioare și propun conținuturi cu caracter mai complex, posibil de abordat la nivelul elevilor de clasa a XII-a.

Prezentul curriculum este conceput într-o manieră flexibilă, care presupune regândirea rolurilor celor doi parteneri educaționali – profesorul și elevul. Astfel, programa permite profesorului libertatea de opțiune în abordarea demersului didactic prin alegerea succesiunii capitolelor sau a temelor (care nu au în programă o ordine obligatorie), în funcție de caracteristicile clasei sau de evenimentele religioase, cu condiția respectării logicii interne a domeniului și a parcurgerii integrale a materiei prevăzute în programă. De asemenea, profesorul are libertatea de a alege metode, activități și stiluri variate, adecvate particularităților elevilor și ale clasei, precum și în concordanță cu competențele precizate pentru fiecare nivel.

În ceea ce privește elevii, temele au fost selectate astfel încât să asigure implicarea activă a acestora în procesul de predare-învățare, care să contribuie la formarea capacității de comunicare, de manifestare a spiritului critic, tolerant, la exprimarea liberă și argumentată a propriei opinii. Alegerea temelor a avut în vedere asigurarea caracterului practic-aplicativ al cunoștințelor de religie prin valorificarea experienței de viață a elevilor, prin referirea la aspecte actuale din viața personală a adolescenților și din societatea contemporană, din viața comunității, din istoria religiilor și din istoria Bisericii.

Pentru realizarea competențelor specifice se recomandă utilizarea unor activități de învățare, precum:

- dialogul, dezbaterile privind importanța și rolul diferitelor elemente (de dogmatică, de morală creștină, de istorie a religiilor);
- analiza asemănărilor și a deosebirilor (între diferite aspecte ale vieții religioase, între religii, între textele religioase și cele laice pe teme comune etc.);
- realizarea unor observații, studii de caz, micro-anchete, sondaje de opinie pe teme privind aspecte concrete din viața religioasă a unei comunități sau a adolescenților;
- jocul de rol, studiul de caz cu rol de exemplificare a elementelor de morală creștină;
- analiza unor modele de acțiune privind implicarea în rezolvarea unor probleme concrete din viața adolescenților sau din viața comunității;
- argumentarea biblică;
- elaborarea de texte diverse pe teme religioase (fișe de lectură, comentarii, recenzii, referate, eseuri);
- utilizarea noilor tehnologii informatice și a altor mijloace audio-vizuale în procesul de predare-învățare (pentru ilustrarea unor teme, pentru căutarea de informații, pentru documentarea pe o temă dată);
- participarea la activitățile bisericii.

În cadrul orei de *Religie*, evaluarea trebuie să aibă caracter formativ, cu scopul de a-l învăța pe elev să se autoevalueze în acord cu valorile creștine. Prin evaluare, valorizarea efortului de învățare al elevului și analiza progresului acestuia în învățare trebuie completate cu motivarea sa pentru aplicarea în practică a învățăturilor de credință. Deoarece formele clasice de evaluare au, pentru educația religioasă, limite mai accentuate decât în cazul altor discipline de studiu, se recomandă utilizarea unor modalități complementare de evaluare: proiectul, portofoliul, autoevaluarea, observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor în spațiul școlii și în afara acestuia.

SUGESTII DE BIBLIOGRAFIE PENTRU LECTURA SUPLIMENTARĂ

1. Biblia – ediția Cornilescu
2. Adams, Jay, *Manualul consilierului spiritual creștin*, Societatea Misionară Română, 1993.
3. Barclay, William, *Analiză semantică a unor termeni din Noul Testament*, Societatea Misionară Română, Wheaton, Illinois U.S.A., 1992.
4. Bădeliță, Ioan, *Principii și metode pedagogice în viața și activitatea Învățătorului Divin*, Editura Little Lamb, Suceava, 2004.
5. Bodogae, Teodor, Rămureanu, Ioan și Lesan, Milan, *Istorie Bisericească Universală*, vol. I (1–1054), București, 1987; vol. II, București, 1993.
6. Boice, James Montgomery, *Fundamente ale credinței creștine*, Oradea, Editura Institutului Biblic „Emanuel”, 2000.
7. Cairns, E. Earle, *Creștinismul de-a lungul secolelor*, Oradea, S.M.R., 1992.
8. Delumeau, Jean, *Religiile lumii*, București, Humanitas, 1997.
9. Eliade, Mircea, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, Chișinău, Universitas, 1992.
10. Erickson, Millard J. *Teologie creștină*, Oradea, Cartea Creștină, 1998.
11. Faber, Adele, Maylish, Elaine, *Comunicarea eficientă cu copiii*, Cartea veche, 2002.
12. Howard, Hendricks, *Predarea care schimbă vieți*, Editura Shalom, 1999.
13. Jordan, Bernice, *Pași în credință*, vol. I, II, III, IV. Noua Speranță, 1996
14. Kay, Arthur, *Cum să studiem Biblia*, Editura Cunoașterea Cuvântului, Lugoj, 2001.
15. Leavitt, Guz P., *Predarea cu succes*, Societatea Misionara Română, 1985.
16. Menzies, W. William și Horton, M. Stanley, *Doctrina biblice: o perspectivă pentecostală*, Oradea, Life Pub. International, 1998.
17. Oglice, Mia, *Răspunsuri practice pentru viață*.
18. Pierce, T. Burton, *Etica lucrătorului creștin*, Oradea, Life, 1999.
19. Ryrie, C. Charles, *Teologie elementară*, Făgăraș, Agape, 1998.
20. Schultz, Samuel J., *Călătorie prin Vechiul Testament*, Imprimeria de Vest, Oradea, 1991.
21. Stăniloae, Dumitru, *Manual de morală creștină*, București, Editura I.B.M. al B.O.R., 1981.
22. Stăniloae, Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, București, Editura I.B.M. a B.O.R., 1997.
23. Șandru, Trandafir, *Biserica Creștină. Evoluție și spiritualitate*, București, Editura Institutului Teologic Pentecostal, 1995.
24. Șandru, Trandafir, *Biserica Pentecostala în istoria creștinismului*, București, Editura Cultului Pentecostal Pentecostal – Biserica lui Dumnezeu Apostolică, 1992.
25. Șandru, Trandafir, *Doctrinile biblice ale Bisericii*, București, Editura Cultului Pentecostal – Biserica lui Dumnezeu Apostolică, 1989.
26. Șandru, Trandafir, *Dogmatica Bisericii lui Dumnezeu*, București, Editura Institutului Teologic Pentecostal, 1993.
27. Șandru, Trandafir, *Evangelogie*, București, Editura Institutului Teologic Pentecostal, 1994.
28. Șandru, Trandafir, *Pneumatologie*, București, Editura Institutului Teologic Pentecostal, 1991.
29. Șandru, Trandafir, *Trezirea spirituală pentecostală din România*, București, Editura Institutului Teologic Pentecostal, 1997.
30. Tennez Merrill C., *Privire de ansamblu asupra Noului Testament*, Europontic, Cluj 1998.
31. Thiessen, H.G., *Prelegeri de teologie sistematică*, Oradea, Editura S.M.R., 1986
32. Van Brummelen, Harro, *Cu Dumnezeu în clasă*, Asoc. of Christian Sc. Int., 1996.
33. Van Brummelen, Harro, *Puncte de vedere asupra programei școlare*, Asoc. of Christian Sc. Int, 1996.
34. *** Apologetică, *Ghid de studiu*, BEE International, Dallas, Texas 1992.
35. *** *Creșterea copiilor pentru Dumnezeu. Culegere de lecturi suplimentare*, BEE International, Dallas, Texas, 1992.